

FILE DE PATERIC PĂRINTELE PROCLU

Volumul al II-lea

*Carte tipărită
cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului Părinte*

Pimen
*Arhiepiscop al
Sucevei și Rădăuților*

2019

Cuvânt înainte

12 PS Damaschin Dorneanu

„Vom cunoaște prin Duhul Sfânt
bucuriile veșniciei”

Partea întâi – Interviuuri

realizate de Mihaela Raluca

Tănăsescu, redactor la revista
„Familia Ortodoxă”

20 PS Timotei Prahoveanu

Sunt dator să îl pomenesc în
rugăciunile mele

24 Arhimandrit Hariton Negrea

Cea mai importantă armă de
biruință și de mântuire

32 Protosinghel Pahomie Catană

Aveam mare încredere în rugăciunile lui

36 Preot Nicolae Tabarcea

Dumnezeu ți-a dat o prăjitură

47 Preot Constantin Pintilie

Avea darul rugăciunii curate

51 Monahia Maria

Îți transmitea o stare de har

53 Dorin și Gabriela

Plecai de la sfinția sa cu dorința să
devii mai bun

56 Daniela Bruja

Era ca o lumină

64 Andreea și Rareș Cojoc

Revărsa atât de mult har

69 Oana-Maria Smoc

Cea mai mare biruință este să-ți
biruiești firea

79 Andreea Străoanu

Acum ești în Rai, s-a terminat
tot iadul!

Partea a doua – Mărturii

adunate de Mănăstirea Sihăstria Putnei

92 *Arhimandrit Nețtarie Clinci*

Așa mi-a zis Maica Domnului

94 *Protosinghel Cleopa*

Un om în care Se odihnea Duhul Sfânt

99 *Ieromonah S.*

Nădăjduia numai la mila Domnului

107 *Ierodiacon Gamaliel Sima*

L-am văzut pe Hristos în sfinția sa

110 *Preot Răzvan Benzal*

Parcă era coborât din icoană

112 *Protosinghel Grigorie Călin*

Părinte, ajută-mă să fac metanii!

114 *Ieromonah Iosif Onică*

O să fii preot!

115 *Preot Mihail Roșu*

În părintele am simțit iubirea lui Hristos

119 *Ipodiacon Mitrofan Tomescu*

Părinte, în Biserică este
putere sfântă!

124 *ViCTOR T.*

Gustați și vedeți că bun este Domnul!

127 *Sora A.*

De câte ori cuget la moarte se
trezește sufletul

134 *Lena C.*

Sunt momente când auzi
glasul inimii

145 *Rodica Petru*

Smerenia este cheia Raiului

146 *Alexandrina Popescu*

Parcă era un pitic din „Albă ca Zăpada”

148 *Emilia A.*

M-a scăpat de operație

150 *Adina B.*

Pentru mine părintele este viu

152 *Vasile și Elena Petra*

Atât timp cât spui „Doamne Iisuse”,
nu ți se poate întâmpla nimic rău

156 *Ciprian Voicilă*

Avea ochii permanent
scâldați în lacrimi

159 *Ervin Spighel*

Dacă mai rămâne acolo, va muri

163 *Teodora Bruja*

Dacă nu ne rugăm, sufletul se
îmbolnăvește

165 *Silviu-Constantin Nedelcu*

Fiecare a primit răspunsuri la întrebări

166 *Adrian Rad*

Maica Domnului, spune-i să-mi
zică și mie ceva!

169 *Irina Ecaterina Bartuș*

Mare înaintea lui Dumnezeu,
se făcea mic în fața oamenilor

171 *Tudorița Tărăță*

Să vii măi, ori de câte ori ai ocazia

178 *Nicolae Pintilie*

Mi-a spus pe nume fără a mă
cunoaște

181 *Mihai Ciobotaru*

Întoarcerea la credință a
moșului G.

184 *Viorel Ștefan*

Părintele Proclu, „un bun național”

187 *Mihai-Adrian Brașoveanu*

Oriunde mă duc, tot de mine dau!

Partea a treia – Învățătura părintelui Proclu

„Să-l odihnim pe Duhul Sfânt în inima noastră.”

194 Despre pocăință

198 Despre smerenie

200 Despre darul lacrimilor

201 Despre ascultarea de duhovnic

205 Despre dragostea de aproapele

207 Despre rugăciune

În loc de încheiere

218 *PS Macarie Drăgoi*

Roagă-te și pentru mine să ajung în Rai!

Colofon

Respect pentru camera și carti

Partea întâi - Interviuuri
realizate de **Mihaela Raluca Tănăseanu**,
redactor la revista „Familia Ortodoxă”

Sunt dator să îl pomenesc în rugăciunile mele

† Timotei Prahoveanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor

Preasfinția Voastră, dintr-o mărturie pe care am publicat-o în primul volum, am aflat că părintele Proclu v-a întâlnit la o Sfântă Liturghie, deși nu a fost plecat din Chilia sa, afirmând totodată: „Preasfințitul Timotei este un părinte minunat.” Cum s-a petrecut, în fapt, această întâlnire?

În primul rând, eu nu sunt minunat. Minunat a fost părintele Proclu și părinții din generația sa. Fiecare scoate din vistieria lui ceea ce are; cel bun scoate cele bune, cel rău, de asemeni, cele rele.

Nu știu cum m-a vizitat părintele, dar sunt bucuros de această întâlnire cu el. Probabil cuvioșia sa m-a întâlnit pe calea undelor, cum se transmit liturghiile sau într-un alt mod specific oamenilor care au înaintat duhovnicește. Eu sunt dator, pentru aceste cuvinte pe care părintele le-a spus, să îl pomenesc în rugăciunile mele sărace și Îl rog pe Dumnezeu să îi răsplătească îndelungata osteneală, șederea în mănăstire și apoi în singurătate.

Sfântul Isaac Sirul ne învață un lucru pe care mulți dintre noi nu-l mai avem în atenție: „Când te întâlnești cu aproapele tău, si-lește-te să îl cinstești mai presus de măsura lui, laudă-l chiar și pentru cele ce nu le are, spune-i tot binele și ce este spre cinstirea lui.” Aceste cuvinte nu ne îndeamnă să spunem lucruri neadevărate, ci doar să îi cinstim pe cei care au chipul lui Dumnezeu, și chipul lui Dumnezeu din noi este atât de important, încât fiecare va trebui să îl descopere. Iar dacă cumva încercările, ispitele, patimile, gândurile necuviincioase din viața noastră întunecă acest chip al lui

Dumnezeu, va trebui să îl restaurăm ori de câte ori avem puțința.

Cum l-ați încadra pe părintele Proclu printre monahii care au avut de suferit de pe urma prigoanei comuniste?

Am întâlnit mulți călugări care, aflați în calea încercărilor, după decretul nr. 410 din anul 1959 au fost nevoiți să trăiască mai mulți sau mai puțini ani departe de mănăstirea lor de metanie. Chiar în locul în care m-am născut eu, erau mai multe călugărițe care lucrau la Filatura de In și Cănepă din Fălticeni. Unele dintre ele au fost viețuitoare ale Mănăstirii Râșca, ctitoria lui Petru Rareș, și erau nevoite să lucreze în schimburi de zi și de noapte pentru a câștiga o bucată de pâine.

Am cunoscut, de asemenea, și călugări din obștea Mănăstirii Slatina, aflați în aceeași situație. Unul dintre ei, care locuia în Suceava, era neîntrecut cântăreț și învățase tainele psaltichiei împreună cu părintele Petroniu, mai târziu egumen al Schitului românesc Prodromu de la Muntele Athos. Aveam să aflu mai târziu că printre acești călugări, care s-au întâlnit cu nedreptățile veacului al XX-lea, a fost și monahul Proclu Nicău.

Încă cel puțin doi călugări din obștea Mănăstirii Sihăstria de altădată s-au aflat în aceeași situație cu a părintelui Proclu. Unul dintre ei a fost părintele Petroniu Tănase. Izgonit din mănăstire după 1959, s-a aflat pentru o perioadă de timp într-un refugiu, cum numea el o bucată de pământ (o proprietate) a surorii sale situată în localitatea Broșteni de pe Valea Bistriței. Părintele Petroniu spunea că, pe când se afla în acel loc în care își păstra rânduielile de monah, s-a dus odată la casa părintească pentru a-i face o vizită mamei sale. Atunci și-a dat seama cât de evlavioasă era mama lui. Aceasta, înainte de Sfintele

Paști, în Joia Mare, a plecat de dimineață de acasă ca să îi spele picioarele unei femei bolnave, care stătea în pat, și să îi ducă un dar. În Vinerea Mare a fost cu ochii înlăcrimați toată ziua și îi spunea fiului ei, monah pribeag pe atunci: „Când mă gândesc cât a îndurat Domnul pentru noi, îmi vine să plâng și să răcnesc de durere!” Iar în Sâmbăta Mare, când își făcea păștile și cozonacii pentru Sfintele Paști, ea spunea: „Nu pentru mâncare le-am făcut, căci nu îmi vine să mă ating de ele, ci pentru că așa e de mândră fața Domnului la Paști.”

Un alt părinte care a stat în munți a fost părintele arhimandrit Bartolomeu Florea, „pictorul Sihăstriei”, așa cum este cunoscut, care s-a mutat la Domnul în anul 2018. Părintele Bartolomeu fiind scos din mănăstire, a locuit în apropierea casei părinților, până când s-a putut întoarce la rânduiala pentru care făcuse făgăduință.

Așezându-se în satul natal, la Mitocu Bălan, în patria mănăstirilor și a sihaștrilor, nu departe de mănăstirile Horaița, Horăicioara, Văratec și peste munți de Sihla, Sihăstria și Secu, monahul Proclu a trăit ca și în mănăstire. Acolo, la Mitocu Bălan, avea să primească vizita unor părinți și frați din obștea Sihăstriei. Între ei, părintele Paisie, părintele Cleopa și părintele Ambrozie, cel care i-a fost o vreme duhovnic lui și surorilor lui, celor două călugărițe, Filofteia și Zenovia.

Preasfinția Voastră, ce vă leagă de părintele Proclu?

În primul rând faptul că suntem născuți în aceeași zi, 13 noiembrie, zi de pomenire a Sfântului Ierarh Ioan Gură de Aur, unul dintre cei mai mari ierarhi pe care i-a avut Biserica, osârduitor în rugăciune, în pustnicie, în vestirea cuvântului lui Dumnezeu, și care a avut puterea să înfrunte încercările vieții. Sfântul Ioan Gură de Aur îi scria unei

ucenițe, Olimpiada diaconița: „Te plângi că mă aflu în exil, dar tu uiți că tot pământul e al Domnului?” Așa am putea spune și noi despre părintele Proclu: el nu s-a aflat în exil, chiar dacă a trăit departe de mănăstirea în care și-a făcut făgăduințele, ci s-a aflat în pământul Domnului, în care, într-o vreme deloc ușoară pentru Biserică, și-a dus rânduiala de monah, asemenea altora care au trecut prin aceleași încercări.

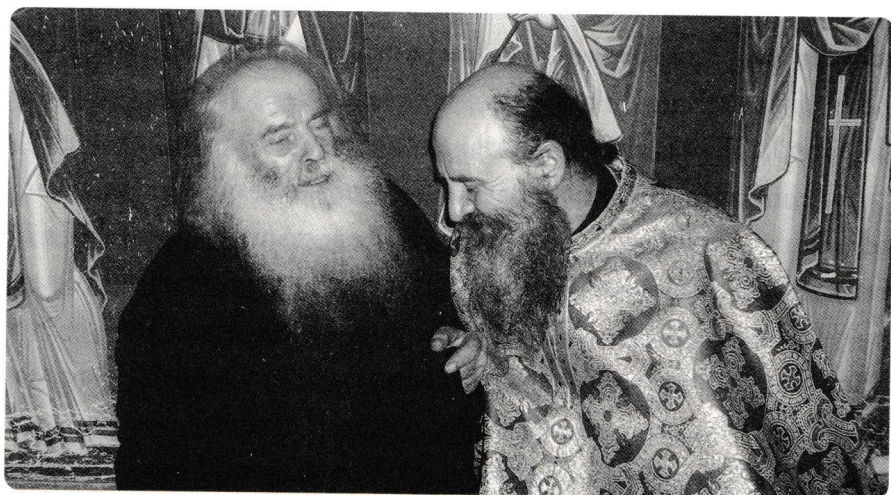
Apoi, în anii de dinainte de 1990, când petreceam și eu perioade de timp la Mănăstirea Sihăstria, am auzit mult vorbindu-se despre părintele Proclu. Îl amintea părintele Cleopa, părintele Paisie, părintele Ambrozie și alții. Unii din mănăstire îi știau nevoița. Poate că printre frații din obștea Sihăstriei de atunci se vor fi aflat și unii care nu înțelegeau depărtarea lui de mănăstire, dar singurul cunoscător al inimilor este Dumnezeu. Dincolo de această părere, celelalte nu mai au nicio relevanță.

Părintele dobândise înțelepciune duhovnicescă, avea cuvinte frumoase, simple, dar profunde, în același timp, care atingeau inimile oamenilor. Erau cuvinte mai mult trăite, decât citite din cărți. Învățătura și sfaturile pe care le dădea proveneau din experiența de viață a unui om care se ruga și care privea adeseori la Cer, după cum și spun câteva din versurile inspirate: „Și-mi pare neînțeles / și trist că nu privim la cer mai des, / că nu culegem flori și nu zâmbim, / noi, care-așa de repede murim.”

Părintele Proclu, în împărăția liniștii, a privit des la Cer, a șezut vara în mijlocul poienilor și iarna între troienele înalte, punându-și nădejdea în Dumnezeu și căutând, de fapt, prietenia cu El, cea mai importantă prietenie din câte pot exista în lumea aceasta.

Cea mai importantă armă de biruință și de mântuire

Arhimandrit Hariton Negrea, starețul Mănăstirii „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil”, Petru Vodă (Neamț)

Părinte Hariton, în ce împrejurări l-ați cunoscut pe părintele Proclu?

Pe părintele Proclu l-am cunoscut în anul 1999. Eu eram deja în mănăstire, la Mănăstirea „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, Petru Vodă. Părintele Iustin mă închinoviasse în anul 1996. În acea perioadă auzisem multe lucruri frumoase despre părintele Proclu. În 1999 a poposit la noi la mănăstire un grup de monahi, iar părintele Iustin ne-a îndemnat să ajungem la Mitocu Bălan să îl cunoaștem pe părintele Proclu.

Din momentul în care l-am văzut, am avut sentimentul că mă aflu în fața unui monah autentic, că am întâlnit un pustnic așa cum citisem în *Viețile Sfinților*. Primul gând a fost că în lume mai sunt oa-

meni ai lui Dumnezeu care Îl caută cu toată sinceritatea și care, prin prezența și prin modul lor de viețuire, îți dau siguranța că mai există sfinți pe fața pământului.

Vă amintiți despre ce anume v-a vorbit?

Părintele Proclu ne-a vorbit despre momentul intrării sale în viața monahală, despre părintele Cleopa și despre părintele Paisie Olaru, pentru că au fost cei mai importanți învățători ai rugăciunii pentru el, dar și despre importanța duhovnicului în mănăstire. Se spovedea săptămânal și, aproape nu era zi de la bunul Dumnezeu care să treacă, fără a lua o binecuvântare de la duhovnic. A căutat cu toată atenția să înțeleagă cuvântul rostit al părintelui Cleopa și învățătura pe care i-o dădea. Părintele Proclu a sădit în inima sa și a pus în practică toată învățătura pe care a primit-o de la părintele Cleopa și de la părintele Paisie Olaru.

Despre „Rugăciunea lui Iisus” ce v-a învățat?

Ne-a spus că trebuie să o zicem cât mai des, iar după ce creștinul sau monahul ajunge să și-o însușească, a pus accentul și pe calitatea ei, adică să ajungi la măsura să o repeți tot timpul, inclusiv când te așezi pentru odihna somnului de noapte și, inclusiv, atunci când te afli la masă. Ne îndemna să avem această stare de rugăciune chiar și în biserică, în timpul slujbelor, încât să putem înțelege toată rânduiala liturgică și laudele care se cântă, potrivit învățăturii Bisericii noastre ortodoxe, la care să adăugăm lucrarea minții. Adică, ca și cum ai putea să fii atent dintr-o dată în două locuri: la lucrarea Rugăciunii lui Iisus și la rânduiala liturgică.

Părintele Proclu a folosit cuvinte foarte simple, dar cu multă consistență, pentru că erau spuse cu convingere și veneau din partea unei persoane care practica acest mod de rugăciune. Privindu-l și auzind cuvintele lui, îți întăreai convingerea în puterea acestei rugăciuni. Cred că atunci am primit toți o binecuvântare prin faptul că mult timp după aceea, rugăciunea a fost practică cu foarte mare ușurință.

Am mai avut o experiență similară când l-am întâlnit pe părintele Sofian Boghiu. Cu vreo șase luni de zile înainte de a trece la cele veșnice, am avut un dialog cu sfinția sa. Mi-a zis: „Părinte Hariton, putem vorbi despre această rugăciune doar în condiția în care îmi puteți spune că în timpul ascultării din mănăstire puteți să o roștiți de cel puțin 300 de ori. Altfel, nu putem începe acest dialog.” Părintele Iustin ne dăduse deja un canon, să spunem de 1.200 de ori rugăciunea *Doamne Iisuse* în timpul ascultării, repet, nu fiind și în biserică sau în chilie, ci în timpul ascultării. Și atunci am avut această bucurie că părintele Sofian Boghiu mi-a descris din experiența sa personală.

Dacă mă întorc la prima mea întâlnire cu părintele Proclu, îmi aduc aminte că, după ce ne-a învățat această rânduială minimă pe care noi trebuie să o avem în viața monahală, după ce ne-a spus că trebuie să potrivim *Rugăciunea minții* cu *Psaltirea*, ne-a vorbit despre importanța duhovnicului și despre lucrarea Duhului Sfânt. A avut bucurii și trăiri sufletești deosebite, fericirea pe care el o simțea în suflet îl făcea să uite de mâncare, pierdea noțiunea timpului. Chiar îmi spunea că ajungea la un moment dat să uite că nu mâncase de vreo trei zile decât un posmag și că băuse o cană cu apă, însă fericirea pe care el o avea în suflet îl ținea în poziție nemișcată în fața icoanei foarte multe ore.

Despre întâlnirile cu diavolii a pomenit ceva?

Ne-a vorbit și despre acest război nevăzut. Ne-a povestit că erau câteodată zile întregi când duhurile rele îl supărau și îl băteau. Erau nopți când îl băteau, dar după ce trecea o noapte într-o astfel de răbdare, cel puțin trei zile avea bucuria de a-L întâlni pe Dumnezeu.

Ce alte lucruri v-au mai impresionat la acea întâlnire?

Am fost uimit să constat că părintele Proclu știa că printre monahii care îl cercetaserăm atunci, eu eram singurul preot. Chiar în acel an fusesem hirotonit ieromonah. Și, după cuvântul de folos pe care ni l-a rostit, părintele Proclu a îndreptat degetul către mine și a zis: „Tu, acum să vii să mă binecuvântezi, pentru că ești preotul lui Dumnezeu.” Știu că mi-au curs câteva lacrimi când părintele Proclu a făcut această afirmație. A fost o onoare din partea mea să mă duc să îl binecuvântez. În momentul când l-am binecuvântat, am observat că fața lui s-a luminat. Bucuria și zâmbetul pe care le-a avut atunci când l-am binecuvântat, mi-au dat încrederea că orice preot de pe fața pământului, când binecuvântează un credincios, revarsă peste el un har pe care noi nu-l vedem.

După aceasta ne-a arătat icoanele din chilia sa și ne-a spus că acestea reprezentau punctul de referință când el își începea *Rugăciunea lui Iisus*. Sfinția sa le privea și, privindu-le, intra în starea de pocăință. Acela era momentul în care el începea să verse lacrimi și, atunci când lacrimile apăreau, lucrarea rugăciunii lui Iisus devenea mult mai intensă. Ne povestea nouă că stătea în chipul omului care îl privește pe stăpânul său. În poziție din picioare, avea privirea așezată – pentru că am fost foarte atent și la poziția trupului pe care o avea părintele